

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 75/2023-9

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Roberta Šorla a sudcov Petra Straku (sudca spravodajca) a Martina Vernarského v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpeného advokátom JUDr. Matejom Mularčíkom, Námestie M. Benku 15, Bratislava, proti postupu a uzneseniu vyšetrovateľa Prezídia Policajného zboru, Národnej kriminálnej agentúry, odboru Východ ČVS: PPZ-96/NKA-VY2-2021 z 8. augusta 2022 a uzneseniu prokurátora Úradu špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky č. k. VII/3 Gv 67/21/1000-271 z 8. decembra 2022 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 2. februára 2023 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na osobnú slobodu podľa čl. 17 ods. 2 v spojení s čl. 2 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“). Tiež navrhuje zrušiť namietané uznesenia a priznať mu náhradu trov konania.

2. Z ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že uznesením vyšetrovateľa Policajného zboru zo 6. mája 2021 bolo začaté trestné stíhanie vo veci zločinu založenia, zosnovania a podporovania zločineckej skupiny podľa § 296 Trestného zákona (ďalej len „TZ“) v súbehu so zločinom machinácie pri verejnom obstarávaní a verejnej dražbe podľa § 266 ods. 1 a 3 písm. a) a b) TZ. Uznesením vyšetrovateľa z 11. augusta 2021 bolo začaté trestné stíhanie pre zločin založenia, zosnovania a podporovania zločineckej skupiny podľa § 296 TZ v súbehu s obzvlášť závažným zločinom legalizácie príjmu z trestnej činnosti podľa § 233 ods. 1 písm. a), ods. 3 písm. c) a ods. 4 písm. a) a c) TZ s poukazom na § 138 písm. b) a § 141 písm. a) TZ a súčasne sťažovateľovi a ďalším osobám bolo vznesené obvinenie.

3. Vyšetrovateľ namietaným uznesením vylúčil podľa § 21 ods. 1 Trestného poriadku trestnú vec zločinu machinácie pri verejnom obstarávaní a verejnej dražbe podľa § 266 ods. 1 a 3 písm. a) a b) TZ zo spoločného konania v trestnej veci sťažovateľa a ďalších osôb na samostatné konanie s odôvodnením, že v súvislosti so zločinom machinácie pri verejnom obstarávaní a verejnej dražbe, pre ktorý dosiaľ nebolo žiadnej osobe vznesené obvinenie, bude prebiehať rozsiahle dokazovanie vrátane znaleckého dokazovania, čo opodstatňuje účel vylúčenia veci zo spoločného konania z hľadiska hospodárnosti a urýchlenia konania vo veci obvinených. Proti namietanému uzneseniu podal sťažovateľ sťažnosť.

4. Prokurátor namietaným uznesením sťažnosť sťažovateľa ako nedôvodnú zamietol s odôvodnením, že vyšetrovateľ v namietanom uznesení jasne definoval potrebu urýchlenia konania a uviedol aj relevantné argumenty o zdĺhavejšom vedení trestného konania vo vylúčenej trestnej veci. K námietke sťažovateľa o nedostatočne účinnom bránení sa vo vylúčenom konaní prokurátor uviedol, že konštrukcia § 233 TZ vo všeobecnosti nevyžaduje, aby mal páchatel', ktorý sa dopúšťa legalizácie príjmu z trestnej činnosti, vedomosť o konkrétnom trestnom čine, z ktorého legalizovaný majetok pochádza. Podľa prokurátora páchatelia najčastejšie nevedia o pôvode legalizovaného majetku, ale vedia, že pochádza z trestnej činnosti.

II.

5. Sťažovateľ považuje postup vyšetrovateľa a prokurátora za nesprávny, nezákonný a ústavne nekonformný. Namieta, že trestné konanie je od začiatku poznačené vadami, ktoré sú prehliadané a proti ktorým sa nemôže účinne brániť. Tvrdí, že nie je možné viesť samostatne konania, ktoré spolu vzájomne súvisia, a stíhaná legalizácia príjmu z trestnej činnosti súvisí so stíhanou machináciou pri verejnom obstarávaní a verejnej dražbe. Tiež namieta, že súčasťou vylúčenej trestnej veci je aj trestný čin založenia, zosnovania a podporovania zločineckej skupiny podľa § 296 TZ, v ktorom figurujú dosiaľ nestotožnení páchatelia na najvyššom stupni riadenia. Podľa jeho názoru je takýmto postupom popretá existencia samotnej zločineckej skupiny.

III.

6. Z obsahu ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovateľ proti namietanému uzneseniu vyšetrovateľa podal sťažnosť, o ktorej rozhodol prokurátor namietaným uznesením. Ústavný súd poukazuje na princíp subsidiarity, ktorý vo vzťahu k preskúmanému uzneseniu opodstatňuje uprednostnenie právomoci prokurátora [čl. 127 ods. 1 ústavy a § 132 ods. 1 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „ZoÚS“)]. Uvedená skutočnosť vylučuje právomoc ústavného súdu na prieskum namietaných porušení uznesením vyšetrovateľa, preto ústavný súd podľa § 56 ods. 2 písm. a) v spojení s § 132 ods. 1 ZoÚS ústavnú sťažnosť v tejto časti odmietol pre nedostatok právomoci na jej prerokovanie.

7. Právomoc ústavného súdu rozhodovať o sťažnostiach podľa čl. 127 ods. 1 ústavy je založená na princípe subsidiarity. Zmysel a účel princípu subsidiarity spočíva v tom, že ochrana ústavnosti nie je a podľa svojej povahy ani nemôže byť výlučne úlohou ústavného súdu, ale úlohou všetkých orgánov verejnej moci v rámci im zverených kompetencií. Ústavný súd predstavuje v tejto súvislosti *ultima ratio* inštitucionálny mechanizmus, ktorý sa uplatní až v prípade nefunkčnosti všetkých ostatných orgánov verejnej moci, ktoré sa na ochrane ústavnosti podieľajú. Opačný záver by znamenal popieranie princípu subsidiarity právomoci ústavného súdu vyplývajúceho z čl. 127 ods. 1 ústavy, ako aj legislatívnej konštrukcie § 132 ods. 2 ZoÚS, podľa ktorého ústavná sťažnosť je neprípustná, ak sťažovateľ nevyčerpal právne prostriedky, ktoré mu priznáva zákon na ochranu jeho základných práv a slobôd.

8. V posudzovanom prípade sa trestná vec sťažovateľa nachádza v prípravnom konaní. Ústavný súd v tejto súvislosti poukazuje na svoju ustálenú judikatúru, v ktorej opakovane zdôrazňuje, že trestné konanie je od svojho začiatku až po koniec procesom, v rámci ktorého sa pri vykonávaní jednotlivých úkonov môžu zo strany orgánov činných v trestnom konaní, ako aj v predmetnej veci konajúcich všeobecných súdov naprávať, resp. korigovať jednotlivé pochybenia, ku ktorým došlo v predchádzajúcich štádiách trestného konania (IV. ÚS 166/2010, II. ÚS 3/02, III. ÚS 18/04, IV. ÚS 76/05, IV. ÚS 220/07). Preto spravidla až po právoplatnom skončení trestného konania možno na ústavnom súde namietať také pochybenia príslušných orgánov verejnej moci, ktoré neboli odstránené v jeho dovtedajšom priebehu a ktoré mohli vo svojich dôsledkoch spôsobiť porušenie práv a slobôd označených v čl. 127 ods. 1 ústavy. Je zjavné, že uvedené je aplikovateľné aj na vec sťažovateľa, keďže má v súčasnom štádiu namietaného konania celý rad právnych prostriedkov na ochranu svojich základných práv, o ktorých nie je oprávnený rozhodovať ústavný súd, ale iné orgány verejnej moci (predovšetkým orgány činné v trestnom konaní a všeobecné súdy).

9. Podstata ústavnej sťažnosti spočíva v námietke sťažovateľa o neexistencii dôvodov vylúčenia trestnej veci zo spoločného konania na samostatné konanie, pretože podľa neho stíhané trestné veci spolu súvisia. Z uvedeného dôvodu preto v nich podľa jeho názoru nemožno konať samostatne. Ústavný súd uvádza, že pokiaľ budú vo vylúčenej trestnej veci vykonané všetky potrebné procesné úkony, existuje možnosť, že vec bude opätovne spojená na spoločné konanie s trestnou vecou sťažovateľa (§ 21 ods. 3 Trestného poriadku). Je na úvahe konajúcich orgánov činných v trestnom konaní a súdov (v prípade podania obžaloby), aký procesný postup v ďalšom konaní zvolia. Sťažovateľ môže svoje námietky uplatňovať počas celého trestného konania, pričom v prípade ich opodstatnenosti je na úvahe konajúceho orgánu, ako sa s nimi vysporiada.

10. Na základe uvedeného preto ústavný súd v tejto časti ústavnú sťažnosť odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. d) v spojení s § 132 ods. 2 ZoÚS ako neprípustnú. Sťažovateľ pred podaním sťažnosti ústavnému súdu nevyčerpal všetky právne prostriedky, ktoré mu zákon na ochranu jeho základných práv a slobôd poskytuje.

11. V sťažnostnom petite sťažovateľ navrhoval vysloviť porušenie aj čl. 2 ods. 2 ústavy. Ústavný súd pripomína, že uvedené ustanovenie ústavy negarantuje fyzickým osobám a právnickým osobám žiadne základné práva a slobody, ale je adresované ako príkaz všetkým orgánom verejnej moci pri realizácii ich vrchnostenských úloh. V konaní podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd chráni

základné práva a slobody sťažovateľov. Z uvedeného dôvodu preto ústavný súd v tejto časti ústavnú sťažnosť odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) ZoÚS pre jej zjavnú neopodstatnenosť.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 16. februára 2023

Robert Šorl
predseda senátu